

Bahâristân'ın XVI. yüzyılda istinsah edilen bir nüshasından minyatürlü bir sayfa (Oxford Bodleian Ktp., nr. 254, vr. 42*)

işlenir. Bu sekiz bölümde sırasıyla ünlü sûfîlerin çeşitli konulardaki düşünce, söz ve davranışlarına, yöneticilerde bulunması gereken adalet ve insaf duygularına, cömertlik ve cömert kişilerin hallerine, aşk ve âşıkların vasıflarına, latife ve nüktelere, şiir ve şairlere, hayvan ağzından anlatılan hikâyelere ve onlardan alınması gerekli olan derslere yer verilir. Eğitici, öğretici ve eğlendirici özellikler taşıyan *Bahâristân* Osmanlı döneminde çok okunan birkaç Farsça eserden biridir.

Şiir hakkındaki kısa bir girişten sonra Rüdeki ile başlayıp Ali Şîr Nevâî ile sona eren yedinci bölümde belli başlı otuz dokuz Fars şairi hakkında verilen bilgiler bazan kısa da olsa çok değerlidir. Eserin alt başlıklarında yer alan konuları özetleyen ve şairi belirtilmeyen beyitler Câmi'ye aittir.

Bahâristân'ın Câmi'nin külliyyatı içerisinde veya ayrı olarak çok sayıda yazma nüshası bulunmaktadır. Eser ilk defa Mehmed Şâkir'in *Hediyyetü'l-irfân* adlı şerhiyle birlikte İstanbul'da basılmıştır (1252). Ayrıca başta İstanbul (1275, 1285) olmak üzere Viyana (metin ve Almanca

tercüme, 1846), Leknev (1870), Cavnûr (1914), Tahran (1308 hş.) ve diğer bazı yerlerde birçok defa basılmıştır. Son olarak Tahran Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde bulunan minyatürlü ve tehipli bir nüshasından İntişârât-i Yasâvî (Ferhengserâ) yayınları arasında bir baskısı daha yapılmıştır (Tahran 1360 hş./1982). Bazı Batı dillerine de çevrilen *Bahâristân*'ın şerhleri dışında ilk Türkçe tercümesi Mehmed Fevzi tarafından yapılmıştır (İstanbul 1327). Ayrıca eseri M. Nuri Gençosman (Ankara 1945) ve Rifat Bilge de (İstanbul 1970) tercüme etmişlerdir.

BİBLİYOGRAFYA :

Câmi, *Bahâristân*, İstanbul 1275; a.mlf., *Divân-ı Kâmil-i Câmi* (nşr. Hâşim Râzî), Tahran 1341 hş./1962, s. 297-298; A. J. Arberry, *Catalogue of the Library of the India Office*, London 1937, II/6, s. 65 vd.; a.mlf., *Classical Persian Literature*, London 1958, s. 430-432; Rypka, *HIL*, s. 287, 788; Ali Asgar Hikmet, *Câmi, Hayatı ve Eserleri* (trc. M. Nuri Gençosman), Ankara 1963, s. 228-229; Ahmed Gülçin-i Meânî, *Târîh-i Tezkirehâ-yı Fârsî*, Tahran 1350 hş./1971, II, 485-486; Cl. Huart, "Bahâristân", *IA*, II, 222; DMF, I, 476; M. Nazif Şahinoğlu, "Bahâristân", *İBA*, I, 301-302; G. M. Wickens, "Bahârestân", *Elr*, III, 479-480.

ÖMER OKUMUŞ

BAHARİYE MEVLEVÎHÂNESİ

İstanbul Eyüp'te Halîç kıyısında
1874-1877 yılları arasında
inşa edilmiş ve günümüzde ortadan
kalkmış bulunan bir Mevlevî tekkesi.

Eyüp'te XX. yüzyıl başlarına kadar, yalılar ve sahilсарaylar ile dolu olan Bahariye kıyısında yer almaktaydı. İstanbul'daki Mevlevî âsitânelerinden biri olan tekke, Beşiktaş Mevlevîhânesi'nin yıkılması üzerine yaptırılmıştır. Çırağan Saray'ının inşası yüzünden 1867-1868'de

yıkılan Beşiktaş Mevlevîhânesi önce geçici olarak Fındıklı'da Karacehennem İbrâhim Paşa Konağı'na, 1870'te de Maçka sirtlarında yaptırılan ve Maçka Mevlevîhânesi olarak anılan yeni binaya taşındı. Burası da 1874'te bugün İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi olarak kullanılan kışanin yapımı için tekrar yıkılınca, mevlvihânenin son postnişini Şeyh Hüseyin Fahreddin Dede, bu defa Eyüp'te 1874-1877 yılları arasında, Hatap Emîni Mustafa ve Hüseyin efendilerin yalılarının bahçesine daha sonra Bahariye Mevlevîhânesi adı verilen binayı tesis etti. Kuruluş safhasında Hüseyin Fahreddin Dede'nin mensup ve muhiblerinden birçok kimsenin, ayrıca inşaat devam ederken tahta çıkan II. Abdülhamid'in katkıları olduğu bilinmektedir. II. Abdülhamid mevlvihânenin kuruluşundan bir müddet sonra ayrıca ilk iki katı harem, üçüncü katı da selâmlık olarak kullanılmak üzere yirmi sekiz odalı bir meşrutahâne de yaptırmıştır. Degân hücreleri, somathâne, matbah-ı şerif, hamam, helâlâr ve harem mutfağının da bu sırada inşa edildiği anlaşılmaktadır.

İnşasının üzerinden çeyrek yüzyıl gibi oldukça kısa bir süre geçmiş olmasına rağmen Halîç kıyısının yoğun rutubeti yüzünden harap olan mevlvihâne, Mevlevî muhibbi Sultan Mehmed Reşad'ın delâletıyla Evkaf Nezâreti'nce 1910'da esaslı bir tamir ve tâdilâta tâbi tutulmuştur. Bu sırada semâhâne-türbe binası bütünüyle elden geçirilerek içinde birtakım değişiklikler yapılmış, Halîç'e bakan üst kat çıkmalarının ahşap payandaları iptal edilerek yerlerine aynı malzemedan sütunlar konmuş, zemin katı batı yönünde bulunan kadınlar mahfili üst kata taşınarak yeri "züvvâr maksûresi"ne katılmıştır. Öte yandan selâmlık - harem binasının selâmlığa ayrılan üçüncü katı iptal edilerek semâhâne-türbenin batısında tek katlı müstakil bir selâmlık inşa edilmiştir. Bu arada harem de elden geçirilmiş olduğu ve Halîç'e bakan pencerelerinin büyütüldüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca cümle kapısı ile yakınındaki mescid de bu tarihte inşa edilmiştir. Mevlevîhânenin tamamını içine alan bu ihya ameliyesinin, dönemin Evkaf Nezâreti inşaat ve tamirat müdürü olan Mimar Kemâleddin Bey tarafından idare edildiği, cümle kapısı ile mescidin bizzat kendisi tarafından tasarlandığı tahmin edilmektedir.

Bahariye Mevlevîhânesi Mescidi ve Hazîresi- Eyüp / İstanbul

Bahariye Mevlevihânesi'nin mülkiyeti, tekkelerin kapatıldığı 1925'ten sonra bâninin veresi ile hazine ve vakıflar arasında uzun süren bir davaya konu olmuş, bu arada son postnişin Bahâeddin Efendi ile hanımının ikamet ettikleri selâmlık dışında kalan diğer bölümler bakımsızlıktan hızla harap olmaya başlamıştır. 1935'te vakıflar semâhâne-türbe binasını yıktırması, harem 1938-1939'da çıkan bir yangında yok olmuş, arsa ile geriye kalan yapılar 1968'de davayı kazanan verese tarafından satılmış, daha önce içinde bir tuğla imalâthanesi bulunan arsada bu tarihten sonra Gislaved ve Aydın Yün Mensucat fabrikaları kurulmuştur. Bu arada türbedeki naaşlar verese eliyle, Silâhtarağa caddesinin mevlvihâne ile Eyüp'ün merkezi arasında kalan kesimi üzerinde, yamaç tarafında bulunan 16 Mart şehidlerinin eski yerine taşınmış, 1970 yılı başlarında selâmlık ile cümle kapısı yeni mal sahiplerince ortadan kaldırılmış, tuğla deposu olarak kullanılan mescid ise son yıllarda aslı şekline uygun olmayan bir biçimde onarılarak camiye dönüştürülmüştür. 1986'dan itibaren İstanbul Belediyesi çevredeki birçok yapı gibi mevlvihâne arsasında yer alan fabrikaları da kamulaştırarak yıktırması ve günümüze bu ünlü âsitânedeki, cümle kapısından bir söğeparçası, hamama ait bazı duvar kalıntıları ile çoğu kırık bazı kabir taşları intikal edebilmiştir. Bahariye Mevlevihânesi özellikle bânisi Hüseyin Fahreddin Dede Efendi'nin meşihati boyunca (1874-1911) çok verimli bir tasavvuf, kültür ve sanat merkezi olmuş, Mevlevî edebiyatı, mûsikisi ve zarafetinin son büyük temsilcilerinin barındığı bir ocak haline gelmişti.

Mevlevihânenin arsası, Eyüp'ün merkezi ile Haliç'in bitimi arasında uzanan ve özellikle ilkbaharda bitki örtüsünün zenginliğinden ötürü Bizans döneminde "Kozmidion", Osmanlı döneminde de "Bahariye" adları ile anılan kıyı şeridinde yer almaktadır. XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadar Bahariye mîrî sahilсарaylarının yanı sıra devlet ricâli ile zenginlere ait yalılarla dolu idi. Yakınında bulunan Sâdâbâd'ın revaç bulması üzerine Lâle Devri'nde iyice yıldızı parlayan bu kıyı, Sultan II. Mahmud'un birtakım sarayları yıktırıp yerlerine İplikhâne Kışlası'nı inşa ettirmesi ile gözden düşmeye başlamış, I. Dünya Savaşı'ndan sonra da fab-

rikaların hücumuna uğrayarak mesire niteliğini tamamen kaybetmiştir. Deniz seviyesinden pek az yüksekte olan arsanın içinde yapıların dağılımı ve mimari özellikleri şöyle idi: Kuzeyde Silâhtarağa caddesi boyunca tekkeye ait bostanlar bulunmakta, doğu-batı doğrultusunda uzanan bir duvar bostanlar ile tekke binalarının yer aldığı kesimi ayırmaktadır. Arsanın güneydoğu köşesinde, caddeden Haliç'e doğru ilerleyen Mevlvihâne Çıkmazı'nın sonunda cümle kapısı yer alır. Kesme köfeki taşından titiz bir işçilikle örülmüş olan kapıda yanlarda yer alan silindirik gövdeli babalar, basık kemerin üzeni hizasında bulunan kabalar, cephe ile açıklığı kuşatan kaval silmeler, mukarnaslı ve baklavalı sacak altı silmeleri neo-klasik üslubu yansıtır. Dışa bakan cephede kemerin üstünde, metni Üsküdar Mevlvihânesi'nin son postnişini Ahmed Remzi (Akyürek) Dede'ye ait 1328 (1910) tarihli ta'lik hatlı manzum kitâbe bulunmaktadır.

Avluya girince hemen solda meydân-ı şerif olarak kullanılan küçük bir mescid bulunmaktadır. Köşeleri pahlıanmış kare planlı mescid, tuğladan örülmüş duvarları, doğu cephesindeki basık kemerli girişi, sivri kemerli pencereleri ile neo-klasik üslûpta mütevazî bir yapıdır. İçeride kuzey duvarı boyunca uzanan kadınlara mahsus ahşap fevkanî mahfil ile duvarları ve tavanı süsleyen eklektik kalem işleri görülmektedir. Son yıllarda duvarlar badanalanmış, ahşap tavan betonarme olarak yenilenmiş, mahfil iptal edilmiş, kuzeybatı köşesine çirkin olmakla birlikte yapının nisbetlerine ters düşmeyen minyatür bir minare eklenmiş, içeriye de basit bir ahşap minber konmuştur.

Mescidin hizasında batıdan doğuya doğru, üstü kapalı geçitlerle birbirlerinden ayrılmış olarak neyzenbaşı, kudümzenbaşı ve aşçı dedeye ait üçlü bir hücre grubu, on beş hücreden oluşan diğer bir grup ve helâlar sıralanmaktadır. Bu yapı dizisi ile bostan duvarı arasında üstü örtülü bir geçit uzanmakta, aradaki geçitler buraya açılmaktadır. Helâlardan itibaren güney-kuzey doğrultusunda Haliç yönünde, arsanın doğu kesimini işgal eden ve inek ahırlarını barındıran arka bahçeye açılan bir geçit, birbirine bitişik somathâne ile matbah-ı şerif yer almaktadır. Hücreler dizisinin avluya bakan cephesi boyunca devam eden ahşap

direkli sakıf güneye doğru dönerek somathâne-matbah-ı şerif kitlesini de kuşatmaktadır. Hepsî ahşap duvarlı, ahşap çatılı, dikdörtgen planlı ve tek katlı olan bu birimlerden sonra, matbah-ı şerifin güneyinde arka bahçeye açılan diğer bir geçit ile harem binasına bitişik erkek hamamı -harem hamamı- harem mutfağı kitlesi bulunmaktadır. Haliç boyunca uzanan moloz taş örgülü bir rıhtım ile bunun az gerisinde doğudan batıya doğru harem, semâhâne-türbe ve selâmlık binaları bağımsız kitleler olarak sıralanmaktadır. Bu yapıların arasında kâğır babalara oturan demir parmaklık rıhtımı bahçeden ayırır. Haliç kıyısındaki bu yapı dizisi ile kuzeydeki binalar arasında kalan saha, ortada fıskiyeli havuzu, sarmaşık güllerinin gölgelendirdiği kameriyesi ve meyve ağaçları ile bir iç bahçe şeklinde düzenlenmiştir. Ayrıca haremın doğusunda nisbeten ufak boyutlu bir harem bahçesi bulunmaktadır.

Mevlevihânenin merkezini oluşturan ve leb-i deryâ konumu ile olduğu kadar dış görünüşü ile de geçen yüzyıla ait bir İstanbul yalısını andıran ahşap iskeletli, iki katlı semâhâne-türbe binası, tarikat yapılarının sivil mimariden ne ölçüde etkilendiklerini ispat etmektedir. Söz konusu bina, zemin rutubetinden ahşap malzemeyi korumak amacıyla, moloz taş duvarlı bir bodrum katı üzerine inşa edilmiştir. En önemli bölümler olan semâhâne ile türbenin yanı sıra bunlarla bağlantılı hünkâr mahfilini, âyini takip eden erkek ziyaretçilerle hanımlara ve mutribemahsus maksûreleri ve şerbethâneyi barındıran yapının duvarları içeriden bağdâdî siva, dışarıdan ahşap malzeme kaplıdır. Dikdörtgen açıklıklı kapılarla pencereler ise pervazlar ve küçük alınlıkların yanı sıra zemin kattan demir parmaklıklar, üst katta kafeslerle donatılmıştır. Tepe noktasında destarlı Mevlvî sikkesi biçiminde madenî bir alem taşıyan ahşap çatı alaturka kiremitle kaplıdır. Kuzey-güney doğrultusunda ortasından geçen bir eksene göre simetrik olarak tasarlanmış binanın dört girişi bulunmaktadır. Kuzey cephesinin ortasında yer alan esas girişin üzerinde, Beşiktaş Mevlvihânesi'nden getirildiği anlaşılan, metni Mûsâ Kâzım Paşa'ya ait 1276 (1859-60) tarihli manzum bir kitâbenin bulunduğu bilinmektedir. Yapının kuzeydoğu köşesinde doğrudan türbe-

ye açılan diğer bir giriş mevcuttur. Haliç'e komşu olan güneybatı ve güneydoğu köşelerinde de semâhâneneden duvarlarla tecrit edilmiş, eş boyutlu, simetrik konumda, cephelerde taşma yapan merdiven kuleleriyle donatılmış birer giriş görülmektedir. Bunlardan birincisi doğuya, harem binası yönüne açılmakta ve üst kattaki hünkâr mahfiline bağlanmaktadır. Güneye Haliç yönüne açılan diğeri ise kadınlara mahsus bacılar maksûresine geçit vermektedir. 1910'daki tâdilât sırasında hünkâr girişi ile hanımlar girişinin bunlarla bağlantılı olarak üst kattaki mahfillerin yer değiştirmiş olduğu tahmin edilebilir. Bütün bu girişlerin önlerinde dörder basamaklı sahanlıklar, ayrıca esas giriş ile hünkâr girişi önünde camekânlı bölmeler bulunmaktadır.

Yapının merkezinde köşeleri çeyrek dairelerle yumuşatılmış kare planlı, iki kat boyunca yükselen esas semâhâne yer alır. Bu alanı sınırlayan çizgi üzerinde "nezz-i Mevlânâ"ya tekabül eden on sekiz adet sekizgen kesitli, gömme başlıklı, yalancı mermer boyamalı ahşap sütun sıralanmaktadır. Bunlardan sekizi çeyrek dairelerin başlarına, dördü kuzey kenarına, geriye kalan altısı da diğer üç kenara ortada daha geniş, yanlarda daha dar açıklıklar bırakacak şekilde yerleştirilmiştir. Bunların arası, esas girişin önündeki açıklık dışında ahşap korkuluklarla kapatılmıştır. Semâ alanını sınırlayan bu sütun-korkuluk dizisi ile dış duvarlar arasında kalan sahanın, cümle kapısının önündeki giriş bölümü ile bunun tam karşısındaki mihrap önü bölümü dışında kalan kesimi doğuda türbe-ye, diğer yönlerde de erkek seyircilere mahsus züvvâr maksûresine ayrılmıştır. Ahşap sandukaları barındıran türbe doğuda ortadaki sütun açıklığı ile bunun kuzeyindeki açıklık boyunca devam etmektedir. Zeminleri semâ alanından bir seki ile yükseltilmiş olan bu kesimler birbirlerinden ahşap korkuluklarla ayrılmıştır. Semâhâne ile tarikat yapılarına has bir mekân bütünlüğü içinde olan türbenin korkulukları ince bir işçilik sergileyen barok üslûpta süsleme unsurları barındırmakta, babalarının ve küpeştesinin üstünde de ahşaptan yapılmış Mevlâî sikkeleri sıralanmaktadır. Diğer korkuluklar ise dekupaj tekniği ile basit bir biçimde süslenmiştir. Güney duvarının ekseninde yarım daire planlı mihrap, semâ alanının batı kenarında mesnevihan kürsüsü, zemin katın kuzeybatı

köşesinde ise kapının yanı sıra bir servis penceresi ile donatılmış (L) planlı şerbethâne yer almaktadır. Esas girişin yanlarından hareket eden tek kollu ahşap merdivenlerden bu bölümün üstünde yer alan mutrip maksûresine çıkılır.

Üst katta, ortadaki semâhâne boşluğunun çevresinde zemin kattakilerle aynı hizada yer alan ve çatıyı takviye eden on sekiz adet daire kesitli ve korint başlıklı ahşap sütun sıralanır. İki sütun dizisi arasında, semâhâneye bakan yüzeyi üçüz yiv dizileri ve dikdörtgen çerçevelerle süslenmiş bir korkuluk yer almaktadır. Mihrap önü bölümünün ve türbenin üstü boş bırakılmış, mihrabın karşısına gelen açıklık ile buna komşu olan birimler mutrip maksûresine, güneydoğu köşesi hünkâr mahfiline, batı kenarını oluşturan alan da bacılar maksûresine ayrılmıştır. Kavisli bir çıkma ile genişletilmiş ve bacılar maksûresinden bir duvarla tecrit edilmiş olan mutrip maksûresi süslü parmaklıklarla, Haliç yönüne doğru simetrik birer çıkma ile genişletilmiş olan hünkâr mahfili ile bacılar maksûresi ise ahşap kafeslerle donatılmıştır. Mevlevîhânenin ilk yapısında söz konusu çıkmaları taşıyan üçgen biçimindeki iri payandalar 1910'daki onarımda iptal edilerek yerlerine, ikisi binanın cephesine bitişik olmak üzere, kare kesitli ve gömme başlıklı altışar sütun konmuştur. Her iki katta da bol miktarda pencereden ışık alan binada zemin kat mahfillerinin tavanları "çubuklu" denilen türdedir. İçbükey bir kuşakla çevre sarılarak büyük bir aynalı tonoz görünümü kazanmış olan semâhâne tavanı bağdâdî sıvalıdır. Bu kuşakta rûmî ve palmet gibi klasik süsleme unsurlarının yanı sıra geç devir Endülüslüslubunu hatırlatan damarlı kıvrık yapıları ihtiva eden yoğun bir süsleme göze çarpar. Üst kat sütunları ile tavan arasında zerendüd tekniği ile yazılmış ta'lik hatlı mısraları ihtiva eden kartuşlar sıralanır. Hünkâr mahfilinin, mihrap önü bölümünün ve türbenin tavanları da aynalı tonoz ya da tekne tonoz biçiminde göçertilmiş, branda üzerine semâhâne tavanındakileri hatırlatan elektik süslemeler yapılmıştır.

İlk yapıldığında üç katlı olduğu, yirmi sekiz odayı barındırdığı ve selâmlık olarak kullanılan son katının 1910'daki onarım sırasında iptal edildiği bilinen harem kısmı, malzeme ve inşaat tekniği açılarından semâhâne-türbe binası ile aynı özellikleri paylaşmaktadır. Planı tam

olarak tesbit edilemeyen, ancak cephelerde geriye çekilmiş "zülvecheyn" sofalarla bunlara açılan simetrik mekânları barındırdığı tahmin edilen yapı, hareketli cepheleriyle son devir yalı mimarisinin bütün özelliklerini yansıtmaktaydı. Aynı malzeme ve konstrüksiyon özelliklerini sergileyen tek katlı selâmlık şeyh odası, kahve ocağı ve kütüphane odası türünden mekânları ihtiva etmekteydi. Buranın merkezî bir sofa çevresinde sıralanan ve cephelerin ortasında dışa taşan çeşitli birimleri barındırdığı anlaşılmaktadır.

BİBLİYOGRAFYA :

Mecmûa-i Cevâmî', II, 10-11, nr. 26; Bandırılmazade, *Mecmûa-i Tekâyâ*, İstanbul 1307, s. 12; 1328 *Senesi İstanbul Belediyesi İhsâyât Mecmuası*, İstanbul 1329, s. 19; Hüseyin Vassâf, *Sefîne*, V, 269; Mehmed Ziya, *İstanbul ve Boğaziçi*, İstanbul 1928, II, 242; Ergun, *Antoloji*, II, 446-464, 505-511, 637, 648-651, 668; Veledd Çelebi İzbudak, *Hatıralarım*, İstanbul 1946, s. 23-28; Başmabeyinci Lütfi Bey, *Osmanlı Sarayının Son Günleri*, İstanbul, ts., s. 184; Abdülbâki Gölpınarlı, *Mevlânâ'dan Sonra Mevlevîlik*, İstanbul 1953 (1983), s. 339; Refi Cevat Ulunay, "Mevlevîler ve Mevlevî Zarâfeti", *Tarih-Coğrafya Dünyası*, sy. 12, İstanbul 1959, s. 431-432; Cemalettin Server Revnakoğlu, "Tekkelerin Çöküntü Sebepleri", *Tarih Konuşuyor*, sy. 47, İstanbul 1967, s. 34-74; Erdem Yücel, "İstanbul Mevlevîhâneleri", *Hayat Tarih Mecmuası*, XI/58, İstanbul 1969, s. 28-33; a.mlf., "Beşiktaş Bahariye Mevlevîhânesi", *Türk Edebiyatı*, sy. 46, İstanbul 1977, s. 31-33; a.mlf., "Yok Olan İstanbul Mevlevîhânesi", *TOK Belleteni*, LX/339 (1977), s. 3-7; a.mlf., "Beşiktaş (Bahariye) Mevlevîhânesi", *STY*, XII (1982), s. 161-168; B. Turnalı, "Bahâriye Mevlevîhânesi'nin Yıkılan Büyüklüklü Kapısı", *Bizim Anadolu*, İstanbul 13 Ocak 1971; a.mlf., "Zekâî Dede'nin Yıkılan Evinin Hazin Hikâyesi", a.e.; Muzaffer Erdoğan, "Mevlevî Kuruluşları Arasında İstanbul Mevlevîhâneleri", *GDAAD*, sy. 4-5 (1976), s. 15-46; R. Ekrem Koçu, "Bahâriye Mevlevîhânesi", *İst.A*, IV, 1854-1856; a.mlf., "Fahreddin Dede Efendi (Hüseyin)", a.e., X, 5481-5482; "Bahariye (Beşiktaş-Maçka) Mevlevîhânesi", *İstanbul Kültür ve Sanat Ansiklopedisi*, İstanbul 1983, II, 975-981. M. BAHÂ TANMAN

BAHÂRİYYE

(بهاریه)

Türk ve İran klasik şiirinde teşbîb kısmında bahar tasviri yapılan kasidelere verilen ad.

Kelime sözlükte "bahara ait, baharla ilgili olan" mânasına gelmektedir. Bahâriyyelerde baharın güzelliği, bahar manzaraları ve çiçekler türlü benzetmelerle ve oldukça soyut bir biçimde anlatılır. Divan şairlerine göre tabiat, hüner ve